

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-06-67-T
Datum: 9. mart 2009.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsedavajući
sudija Frederik Harhoff
sudija Flavia Lattanzi

V. d. sekretara: g. John Hocking

Odluka od: 9. marta 2008.

TUŽILAC

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTEVU TUŽILAŠTVA DA SE JEDAN DOKAZNI
PREDMET DODA NA NJEGOV SPISAK NA OSNOVU PRAVILA 65ter I DA
SE DOKAZNI MATERIJAL SVEDOKA MATIJE BOŠKOVIĆA UVRSTI U
SPIS NA OSNOVU PRAVILA 92^{quater}**

Tužilaštvo:

g. Daryl Mundis
gđa Christine Dahl

Optuženi:

g. Vojislav Šešelj

I. UVOD

1. **PRETRESNO VEĆE III** (dalje u tekstu: Veće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rešava po Zahtevu koji je tužilaštvo dostavilo 3. decembra 2008. godine (dalje u tekstu: Zahtev),¹ kojim se traži da se pismena izjava Matije Boškovića od 20. novembra 2003. godine (dalje u tekstu: Boškovićeve izjava) doda na spisak dokaznih predmeta tužilaštva na osnovu pravila 65ter (dalje u tekstu: Spisak dokaznih predmeta),² kao i da se Boškovićeve izjava uvrsti u spis, zajedno s tri dokumenta, na osnovu pravila 89(C) i 92quater Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).³

II. KONTEKST

2. Tužilaštvo u Zahtevu traži da se Boškovićeve izjava doda na spisak dokaznih predmeta, što je prvi i neophodan korak za uvrštavanje u spis.⁴ Tužilaštvo napominje da Matija Bošković, doduše, jeste uvršten na spisak svedoka, ali da Boškovićeve izjava nije uvrštena na spisak dokaznih predmeta, pošto je on prvobitno trebalo da svedoči pred Pretresnim većem *viva voce*.⁵ Tužilaštvo napominje da je 8. jula 2008. godine obavješteno o tome da je Matija Bošković preminuo 24. februara 2007. godine.⁶ Osim toga, tužilaštvo napominje da je Boškovićeve izjava optuženom obelodanjena 4. juna 2007. godine i tvrdi da bi bilo u interesu pravde da se traženo dodavanje odobri.⁷

3. Tužilaštvo tvrdi da je Matija Bošković "nedostupan" u smislu pravila 92quater Pravilnika i smatra da okolnosti u kojima je Bošković dao izjavu svedoče o tome da su

¹ Zahtev tužilaštva da se jedan dokazni predmet doda na njegov spisak na osnovu pravila 65ter i da se dokazni materijal svedoka Matije Boškovića uvrsti u spis na osnovu pravila 92quater, 3. decembar 2008. godine (dalje u tekstu: Zahtev).

² Obaveštenje tužilaštva o podnošenju spiska dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter, s poverljivim i *ex parte* dodatkom, 25. jun 2007. godine.

³ Zahtev, par. 1.

⁴ Zahtev, par. 12.

⁵ Zahtev, par. 9.

⁶ Zahtev, par. 2. Pretresno veće napominje da je Izvod iz matične knjige umrlih za Matiju Boškovića priložen u Dodatku A Zahtevu.

Prevod

informacije sadržane u njoj pouzdane.⁸ Tužilaštvo dodaje da se u Boškovićevoj izjavi navode dokazi relevantni za sprovođenje navodnog udruženog zločinačkog poduhvata i za paragrafe 8, 10, 15, 16 i 24 Treće izmenjene optužnice.⁹ Konkretno, iz Boškovićeve izjave proizlazi da je Matija Bošković bio dobrovoljac SRS/SČP iz Malog Zvornika; ona sadrži dokaze o sprovođenju udruženog zločinačkog poduhvata u opštini Zvornik i na širem području Sarajeva, kao i o angažmanu paravojnih formacija i dobrovoljaca SRS/SČP.¹⁰ Osim toga, iz Boškovićeve izjave proizlazi da je on putovao s optuženim i bio u njegovom obezbeđenju dok je optuženi bio u Bosni i Hercegovini avgusta 1992. godine; izjava sadrži neposredne dokaze o prisustvu optuženog na linijama fronta i o njegovim vezama s vojnim komandantima.¹¹ Tužilaštvo priznaje da se neki delovi Boškovićeve izjave tiču dela i ponašanja optuženog navedenih u Trećoj izmenjenoj optužnici, te da mogu sadržati dokaze koji su od suštinskog značaja za ovaj predmet, što bi moglo govoriti protiv prihvatanja Boškovićeve izjave.¹² Uprkos tome, tužilaštvo tvrdi da je Boškovićeva izjava konzistentna i da je potkrepljuju i drugi dokazi, uključujući očekivano svedočenje VS-037, te da pravila 89(C) i 92*quater* idu u prilog njenom uvrštavanju u spis.¹³

4. U vezi s prihvatanjem Boškovićeve izjave, tužilaštvo takođe traži da se na Spisak dokaznih predmeta uvrste još tri dokumenta.¹⁴ Tužilaštvo napominje da se ta tri dokumenta izričito navode u Boškovićevoj izjavi i tvrdi da njih treba prihvatiti pošto čine "nedeljiv i neophodan deo izjave".¹⁵

⁷ Zahtev, par. 9, 7.

⁸ Zahtev, par. 18. Pretresno veće napominje da je Boškovićeva izjava priložena u Dodatku B Zahtevu.

⁹ Zahtev, par. 19.

¹⁰ Zahtev, par. 3, 19.

¹¹ Zahtev, par. 19.

¹² Zahtev, par. 20.

¹³ Zahtev, par. 20, 22.

¹⁴ Zahtev, par. 21, 22. Pretresno veće primećuje da se radi o tri dokumenta priložena u Dodatku C Zahtevu: (i) Spisak s imenima pripadnika jedinice Matije Boškovića (dokazni predmet br. 1277 na osnovu pravila 65*ter*); (ii) Spisak za isplatu pripadnicima TO Srpske opštine Zvornik za period od 1. do 30. maja 1992. godine (dokazni predmet br. 1262 na osnovu pravila 65*ter*); i (iii) Revers za privremeno oduzeto vozilo "renault" i "golf" na kontrolnom punktu u Karakaju (dokazni predmet br. 1457 na osnovu pravila 65*ter*).

¹⁵ Zahtev, par. 21.

Prevod

5. Tokom pretresa od 5. februara 2009. godine optuženi se usmeno usprotivio prihvatanju Boškovićeve izjave.¹⁶

III. MERODAVNO PRAVO

6. Pravilom 65ter(E)(iii) predviđeno je, između ostalog, da tužilaštvo u roku koji pretpretresni sudija odredi, a najmanje šest nedelja pre pretpretresne konferencije, dostavi "spisak svedoka koje tužilac namerava da pozove" i da kopije dokaznih predmeta s tog spiska uruči i odbrani. Međutim, Pretresno veće u izuzetnim slučajevima može da odobri zahtev tužilaštva da izmeni spisak dokaznih predmeta. O tome je Žalbeno veće reklo sledeće:

Postupajući tako, pretresno vijeće se mora uvjeriti da su, uzimajući u obzir konkretne okolnosti u dotičnom predmetu, izneseni valjani razlozi za dopune prvobitnog spiska i da je novoponudeni materijal relevantan i u dovoljnoj mjeri značajan da opravda naknadno dodavanje. Štaviše, pretresno vijeće mora pažljivo odvagati eventualne dopune spiska na osnovu pravila 65ter u odnosu na adekvatnu zaštitu prava optuženih.¹⁷

7. Pretresno veće podseća na to da je pravilom 92quater(A), kojim se utvrđuje prihvatljivost dokaznih materijala koje su ponudile nedostupne osobe, predviđeno sledeće:

Svedočenje u obliku pismene izjave ili transkripta koje je dala osoba koja je u međuvremenu umrla, ili osoba kojoj se više ne može uz razumnu revnost ući u trag, ili osoba koja zbog telesnog ili duševnog stanja ne može svedočiti usmeno, može se prihvatiti bez obzira na to da li je ta pismena izjava u obliku utvrđenom pravilom 92bis, ako pretresno veće:

- (i) se primenom gornjih kriterijuma uveri da ta osoba nije na raspolaganju; i
- (ii) na osnovu okolnosti u kojima je izjava data i zabeležena zaključi da je to svedočenje pouzdano.

8. Pretresna veća su ustanovila, a Žalbeno veće potvrdilo, sledeće relevantne faktore kojima se procenjuje pouzdanost dokaznih predmeta koji se prihvataju na osnovu pravila 92quater Pravilnika: (a) okolnosti pod kojima je izjava data i zabeležena, uključujući i to (i) da li je izjava data pod zakletvom; (ii) da li je svedok potpisao izjavu uz priloženu deklaraciju da je izjava istinita po njegovom najboljem znanju i sećanju; (iii) da li je izjava zabeležena uz pomoć prevodioca koji je odgovarajuće kvalifikovan i ovlašćen od strane Sekretarijata

¹⁶ Pretres od 5. februara 2009. godine, T. 14132–14133.

¹⁷ Tužilac protiv Vujadina Popovića i drugih, predmet br. IT-05-88-AR73.1, Odluka po žalbama na Odluku o prihvatanju materijala u vezi s Borovčaninovim ispitivanjem, 14. decembar 2007. godine, par. 37.

Prevod

Međunarodnog suda; (b) da li je izjava bila predmet unakrsnog ispitivanja; (c) da li se izjava, posebno izjava koja nije data pod zakletvom i povodom koje nije bilo unakrsnog ispitivanja, odnosi na događaje za koje postoje drugi dokazi; i (d) drugi faktori, kao što je nedostatak izrazitih ili očiglednih nedoslednosti u izjavama.¹⁸

9. Osim toga, kako glasi pravilo 92*quater*(B) Pravilnika, ukoliko se svedočenjem dokazuju dela i ponašanje optuženog za koje se on tereti u optužnici, to može biti jedan od faktora za neprihvatanje takvog svedočenja ili tog njegovog dela.

10. Pretresno veće mora da se postara i za to da budu ispunjeni opšti kriterijumi za prihvatljivost dokaznog predmeta, navedeni u pravilu 89 Pravilnika, naime da je ponuđeni dokaz relevantan, da ima dokaznu vrednost i da potreba da se obezbedi pravično suđenje ne nadmašuje suštinski njegovu dokaznu vrednost.¹⁹

IV. DISKUSIJA

A. Dodavanje na spisak dokaznih predmeta

11. Pretresno veće konstatuje da Boškovićeva izjava sadrži informacije o putovanju optuženog u Bosnu i Hercegovinu 1992. godine, prilikom kojeg je Matija Bošković bio u obezbeđenju. U Boškovićevoj izjavi opisuje se kako je optuženi bio direktno umešan u događaje na području Sarajeva, uključujući i njegovu posetu frontu i sastanke s opštinskim funkcionerima i vojnim vođama.²⁰ U izjavi se pominje i da se optuženi na tom putovanju sastao s Momčilom Krajišnikom, koji je navodno takođe učestvovao s njim u udruženom zločinačkom poduhvatu.²¹ Osim toga, u Boškovićevoj izjavi nalaze se informacije o ulozi

¹⁸ *Tužilac protiv Vujadina Popovića*, predmet br. IT-05-88-AR73.4, Odluka po interlokutornim žalbama Beare i Nikolića na Odluku Pretresnog vijeća od 21. aprila 2008. kojom su u spis uvršteni dokazi u skladu s pravilom 92*quater*, poverljivo, 18. avgust 2008. godine, par. 30; *Tužilac protiv Vujadina Popovića*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Zahtevu u ime Drage Nikolića kojom se traži uvrštavanje dokaznih predmeta u spis na osnovu pravila 92*quater*, poverljivo, 18. novembar 2008. godine, par. 32.

¹⁹ *Tužilac protiv Rasima Delića*, predmet br. IT-04-83-PT, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92*quater*, 9. jul 2007. godine, str. 4.

²⁰ Vidi Boškovićevu izjavu, priloženu u Dodatku B Zahtevu, par. 51–52.

²¹ Vidi Boškovićevu izjavu, priloženu u Dodatku B Zahtevu, par. 52.

Prevod

pripadnika paravojnih formacija i dobrovoljaca SRS/SČP u opštini Zvornik i na širem području Sarajeva.²² Pretresno veće smatra da su te informacije nesumnjivo relevantne za ovaj predmet.

12. Pretresno veće podseća na to da Boškovićeva izjava nije bila uvrštena na spisak dokaznih predmeta zato što je on prvobitno trebalo da svedoči pred Pretresnim većem *viva voce*. Pretresno veće takođe napominje i da je optuženi od marta 2007. godine znao da tužilaštvo namerava da pozove Matiju Boškovića kao svedoka i da mu je Boškovićeva izjava obelodanjena 4. juna 2007. godine.²³

13. S obzirom na sve rečeno, Pretresno veće smatra da Boškovićevu izjavu treba uvrstiti na Spisak dokaznih predmeta.

B. Uvrštavanje u spis Boškovićeve izjave i tri označena dokumenta

14. Pretresno veće napominje da je tužilaštvo u Dodatku A Zahtevu priložilo izvod iz matične knjige umrlih za Matiju Boškovića. Time Zahtev potpada pod pravilo 92*quater*(A) Pravilnika.

15. Što se tiče pouzdanosti, Pretresno veće primećuje da Boškovićeva izjava, iako nije data pod zakletvom i iako nije bila predmet unakrsnog ispitivanja, sadrži sledeće odlike koje idu u prilog njenom prihvatanju: (i) Boškovićeva izjava nosi potpis Matije Boškovića, kao i prateću deklaraciju da je izjava istinita po njegovom najboljem znanju i sećanju;²⁴ (ii) Bošković je Izjavu dao uz pomoć prevodioca koji je odgovarajuće kvalifikovan i ovlašćen od strane Sekretarijata Međunarodnog suda;²⁵ (iii) delovi Boškovićeve izjave potvrđeni su drugim dokaznim predmetima koje je tužilaštvo predložilo;²⁶ i (iv) u Boškovićevoj izjavi nema očiglednih nedoslednosti.

²² Vidi Boškovićevu izjavu, priloženu u Dodatku B Zahtevu, par. 12–17, 19–21, 23, 26–27, 32, 35–36, 40, 42–45.

²³ Vidi Podnesak tužilaštva s konačnim revidiranim spiskom svedoka u Poverljivom dodatku A, 29. mart 2007. godine.

²⁴ Vidi Boškovićevu izjavu, priloženu u Dodatku B Zahtevu, str. 13.

²⁵ Vidi Boškovićevu izjavu, priloženu u Dodatku B Zahtevu, str. 14.

²⁶ Pretresno veće napominje da je tužilaštvo u Dodatku D Zahtevu priložilo tabelu s detaljima o relevantnosti informacija iznetih u Boškovićevoj izjavi, kao i o tome da li drugi dokazni predmeti potvrđuju dotičnu informaciju.

Prevod

16. Dalje, Pretresno veće primećuje da u Boškovićevoj izjavi ima dokaza koji se tiču dela i ponašanja optuženog navedenih u Trećoj izmenjenoj optužnici. Iako ta činjenica može govoriti protiv prihvatanja Izjave, ona ne utiče na pitanja na koja se odnosi pravilo 92^{quater} Pravilnika.²⁷ Štaviše, Pretresno veće smatra da je Boškovićeva izjava dovoljno pouzdana da bi u celini mogla biti uvrštena u spis.

17. Pretresno veće podseća na to da tužilaštvo, u vezi s prihvatanjem Boškovićeve izjave, traži da se u spis uvrste i tri dokumenta izričito pomenuta u Izjavi (dalje u tekstu: Pomenuti dokumenti). U Pomenute dokumente spadaju: (i) Spisak opštine Skupštine Srpske opštine Zvornik s imenima pripadnika dobrovoljačke jedinice Matije Boškovića koji su bili angažovani u Zvorniku od 6. do 30. aprila 1992. godine;²⁸ (ii) Spisak za isplatu pripadnicima TO Srpske opštine Zvornik, overen, s imenima dobrovoljaca u Zvorniku od 1. do 31. maja 1992. godine, uključujući i ime Matije Boškovića;²⁹ i (iii) Revers za dva vozila privremeno oduzeta na kontrolnom punktu u Karakaju, a Bošković u Izjavi navodi da je on vozio jedno od njih kad je zaustavljen na tom istom kontrolnom punktu.³⁰

18. Pretresno veće napominje da su svi Pomenuti dokumenti relevantni za verodostojnost informacija navedenih u Boškovićevoj izjavi. Osim toga, pomenuti dokumenti (i) i (ii) direktno su relevantni i za navode tužilaštva o događajima u opštini Zvornik, uključujući i ulogu dobrovoljaca SRS/SČP. Pretresno veće smatra da Pomenuti dokumenti čine neodvojiv i nezamenjiv deo Boškovićeve izjave³¹ i da bi se njihovim prihvatanjem, vezanim za prihvatanje Izjave, bolje mogao prosuditi značaj koji će biti pridat informacijama sadržanim u njima.

19. Osim toga, Pretresno veće smatra da Boškovićeva izjava i Pomenuti dokumenti ispunjavaju opšte uslove navedene u pravilu 89 Pravilnika, pošto su relevantni za ovaj

²⁷ *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za uvrštavanje u spis pismene izjave na osnovu pravila 92^{quater} Pravilnika (Hasan Rizvić), 14. januar 2008. godine, par. 22.

²⁸ Ovaj dokument, označen kao dokazni predmet br. 1277 na osnovu pravila 65ter, priložen je u Dodatku C Zahtevu, a navodi se u par. 13–14 Boškovićeve izjave.

²⁹ Ovaj dokument, označen kao dokazni predmet br. 1262 na osnovu pravila 65ter, priložen je u Dodatku C Zahtevu, a navodi se u par. 14–15 Boškovićeve izjave.

³⁰ Ovaj dokument, označen kao dokazni predmet br. 1457 na osnovu pravila 65ter, priložen je u Dodatku C Zahtevu, a navodi se u par. 31 Boškovićeve izjave

³¹ *Tužilac protiv Rasima Delića*, predmet br. IT-04-83-PT, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92^{quater}, 9. jul 2007. godine, str. 4.

Prevod

predmet, imaju dokaznu vrednost i da potreba da se obezbedi pravično suđenje ne nadmašuje suštinski njihovu dokaznu vrednost. Međutim, Pretresno veće podseća na to da, u skladu s praksom Međunarodnog suda, Veće ne može doneti osuđujuću presudu isključivo ili u odlučujućoj meri na osnovu dokaza koji nije bio predmet razmatranja obeju strana u postupku.³²

20. Dalje, Pretresno veće podseća na suštinsku razliku između prihvatljivosti dokaznih predmeta i težine koju im Veće daje u svetlu celokupnog spisa.³³ U ovoj fazi postupka Pretresno veće nije konačno procenilo relevantnost, pouzdanost i dokaznu vrednost dokaznih predmeta. Ono će to učiniti tek na kraju suđenja, uzimajući u obzir sve dokazne predmete tužilaštva i odbrane predložene u ovom predmetu,³⁴ a dotle Pretresno veće zadržava mogućnost da određene dokazne predmete odstrani iz spisa.

21. S obzirom na sve što je rečeno, Pretresno veće uvrštava Boškovićeve izjave i Povezane dokumente u spis.

V. DISPOZITIV

22. S tim u skladu, Pretresno veće na osnovu pravila 65, 89 i 92^{quater} Pravilnika **ODOBRAVA** Zahtev i **NALAŽE** Sekretarijatu da Boškovićevoj izjavi³⁵ i Povezanim dokumentima³⁶ dodeli brojeve dokaznih predmeta.

³² *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za uvrštavanje u spis pismene izjave na osnovu pravila 92^{quater} Pravilnika (Hasan Rizvić), 14. januar 2008. godine, par. 22.

³³ Nalog o smernicama za izvođenje dokaza i ponašanju strana tokom postupka, 15. novembar 2007. godine, par. 2.

³⁴ *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka o uvrštavanju u spis dokumentarnih dokaza tužilaštva, poverljivo, 5. oktobar 2007. godine, str. 7.

³⁵ Priloženoj u Dodatku B Zahtevu.

³⁶ Dokumenti nose brojeve 1277, 1262 i 1457 na osnovu pravila 65ter.

Prevod

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnim smatra tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija Jean-Claude Antonetti,
predsedavajući

Dana 9. marta 2009. godine
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]